

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שבעה עשר

היכל
שלישי

מאמר קמיפלגי ברקיע

תקס"ט

מכ"ק אדמו"ר הזקן

הרב רבי שניאור זלמן מליאדי

(בעל התניא והשו"ע)

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה

מאה ושתים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ה שנה לנשיאותו

לזכות

החתן הרה"ת מנחם מענדל והכלה חנה שיחיו

פלדמן

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ביום הרביעי, אדר"ח אדר ראשון, ה'תשס"ה

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' דוד וזוגתו מרת חי' רבקה שיחיו פלדמן

הרה"ת ר' שמואל וזוגתו מרת רחל שיחיו קפלן

ויניקה כו' וכמ"ש בע"ח שמשערות דנוק' הם יונקים, שלכך פשיטא להו למתיבתא, דרקיע שאם בהרת שהוא הסתלקות אור אבא מאדם העליון דאצי' קדמה לשער לבן שהוא היניקה שיונקי' טמא הוא כלומר ודאי חטפו יותר מהשיעור וצריך תיקון ע"י הסגר כו' והא פשיטא להו שאם השער לבן קדם טהור הוא שהרי יניקה צ"ל להם מהקדושה מעט ומאחר שהיניקה קדמה להסתלקות דאור אבא בודאי לא לקחו יותר מהשיעור שהרי חכמה היא המונעת היניקה כנ"ל.

אבל ספק הקב"ה אומר טהור, והם אומרים טמא, טעמם הוא שמדמים זה לכל ספיקות שבתורה שספיקן טמא וגם כאן שמא קדמה הבהרת וקבלו יניקה יותר והי' טמא, והיינו כפי הבא להם בהשגת התורה שבג"ע העליון המקבל מבינה דאצי' השגה עליונה, אבל הקדו"ש ברו"ך הוא שהוא אור א"ס הסכ"ע אומר טהור והיינו משום שגם שקבלו יניקה מ"מ מאחר שהוא ספק ואינו ידוע בבירור אין בכך כלום או שלא קבלו יניקה יותר מהראוי כלל גם שקדמה הבהרת מפני שלא נודע, או אף שקבלו לא יהי' מזה התעוררות דינים, וכיוצא בזה הוא בממזר שספיקן טהור מצד זה שלו יהי' כן אבל מפני שלא נודע בבירור אינו מזיק כלל, ואמנם זהו למעלה מההשגה ולא ידעו הם מזה שעיקר למודם הוא מה שבא בהשגה בג"ע עליון כי מה שלמעלה מהשגה נק' עדן שעיו לא ראתה וכו' רק הקדו"ש ב"ה שמובדל הוא למעלה מחו"ב וכו'.

ומאן נוכח פי' שיבא להתאמת אצלם שהם מוגבלים בהשגה, אמרי נוכח רבי' שהוא יחיד בנגעים וכו', פי' כי אע"פ שהתורה היא בבחי' השגה אצלם מ"מ יש בה הארה שלמעלה מהשגה והוא מ"ש בע"ח שהאור מקיף בוקע הארה בתוך הא"פ והיינו שהא"פ הוא המוגבל בהשגה והמקיף הוא מה שאינו מוגבל וא"כ הי' הא"פ בלתי משיג כלל בהמקיף שלו רק הארה בוקעת בו להיות אעפ"כ מרגיש גם מה שלמעלה וכו', וכמ"כ בתורה הי' הארה מלמעלה מהחכמה בתוך חכמת התורה המושגת במתיבתא דרקיע בבחי' בקיעא והיינו מדרגת רב"נ שנק' מפני זה יחיד בנגעים כו' והוא מצא דרש ורמז בתוך התורה על דין זה אע"פ שהוא למעלה מההשגה והיינו מ"ש לטהרו תחלה כנ"ל.

וכמ"ש בע"ח שמשערות דנוק' הם יונקים: קיג, ב. שעיין לא ראתה כו': ישעי' סד, ג. ברכות ראה ע"ח שער ק"נ (שמ"ט) פ"ד. ועוד. וראה ס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא שם ע' תעח (בשם הזוהר) ובהמ"מ שם. בע"ח שהאור מקיף בוקע הארה בתוך הא"פ: בממזר שספיקן טהור: קידושין עג, א. וראה ראה ע"ח שער השתלשלות י"ס דרך עגולים (ש"ב) ענף ג'. וראה לקו"ת שה"ש ל, ב.

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' תרומה, הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „קמיפלגי ברקיע“, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.

מאמר זה הוא תדפיס מתוך הוספה לס' מאמרי אדה"ז תקס"ט, הוצאה חדשה שנמצא בדפוס.

מאמר זה לא הי' תח"י בעת ההדפסה הראשונה של סה"מ תקס"ט (בשנת תשמ"א), והוא נדפס כעת בפעם הראשונה.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ר ר' אלי' שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים“

ב' דר"ח אד"ר, מרבין בשמחה, ה'תשס"ה
מאה ושתים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ה שנה לנשיאותו
ברוקלין, נ.י.

MAAMMAR KOMIFLEGI BOROKIA—5569

Copyright © 2005 by
“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / Fax 778-4148
www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפייער פרעסס“ ע"י מרדכי ליב בן פיגא ויוסף יצחק בן ברכה
Empire Press, 550 Empire Blvd., • Brooklyn, N.Y. 11225 • (718) 756-1473 / Fax (718) 604-7633

נדפס בדפוס „פאסיפיק פרינטינג“
Pacific Printing, 784 E. 94th St. • Brooklyn, NY 11236 • (718) 240-9607 Fax. (718) 240-0020

בריקת השכל שהוא כמו מים שהם מציאות דבר רק דניידי כו' ורקיע הוא בחי' ההשגה שהיא מוגבלת ממש בכל פרטיה וכידוע וע"כ הבינה שהיא מקור ושרש השגת הנבראים באלקות נק' רקיע, והיושבים בג"ע העליון ולומדי' נק' מתיבתא דרקיע ונחלקו בדין הבהרת כו'.

ומתחלה צריך להקדים ענין הבהרת מהו, והוא ע"ד מ"ש בזהר בענין הנגעים סגירו דנהורא עילאה כו', פי' כי החכמה תחי' והדם הוא הנפש ושורה החיות שם והנגע הוא הסתלקות החיות דאור אבא שזהו בהרת ואח"כ כשיש שער לבן הוא טמא וצריך הסגר כו'. והענין הוא כי הנה ידוע שיש י"ס דקדושה וי"ס דנוגה והם בהשתלשלות נוגה דאצי' כו' עד נוגה דעשי', והענין כי באצי' איהו וגרמוהי חד ממש שהי"ס מתכללים זה מזה חסד מגבורה וגבורה מחסד וכמ"ש בזהר לאכללא שמאלא בימינא וימינא בשמאלא והיינו מצד הארת אור א"ס שבהן המלוכש בחכמה שמייחד אותן (החוטא' יכופר גם שאין מיתה בלא חטא כו') ובחי' נוגה היינו ג"כ בחי' אלקות שהרי באצי' לא יגורך רע כתי' אלא שהם בחי' ענפין מתפרדי' שהחסד בלתי סובל את הגבורה ואינן מתייחדים זה ע"ז והיינו מצד שהם נרגשים ליש ודבר עד שאינו סובל זולתו והסיבה לזה הוא מצד שאין אור א"ס מלוכש שם רק בבחי' מקיף בלבד וע"כ נק' קליפת נוגה שהקליפה היא שאין לה טעם ולחלוחית כו' ומזה נמשך בבי"ע בחי' יש ממש וצבא השמים כו'.

והנה מאחר שהשי"ת יצר אותם מסתמא צ"ל כן וממילא שיש להם יניקה תמיד מהקדושה כי בלא זה היו כלא היו, אלא שליניקה זו יש שיעור וקצבה ואמנם לפעמים חוטפים יותר מהמדה וע"ז צריך תיקון וביורו כו' והוא ענין הבהרת שהוא הסתלקות החיות דאור אבא ביו"ד דחכמה ואז ממילא יכולה הנוגה דאצילות בחי' יש לקבל יניקה וממנו נמשך אח"כ עד לעשי' ששם הם עומקי הקליפות והיניקה זו שהם מקבלים אח"כ שער לבן שהשער הוא בחי' המשכה

רק דניידי כו': ראה עירובין מו, א.

בזהר בענין הנגעים סגירו דנהורא עילאה: זח"ג מט, ב. וראה ע"ח שער לאה ורחל (שלי"ח פ"ז).

החכמה תחי': קהלת ז, יב.

והדם הוא הנפש: פ' ראה יב, כג.

באצי' איהו וגרמוהי חד: ת"ז בהקדמה ג, ב.

בזהר לאכללא שמאלא בימינא: ראה זח"ב כו, ב. כז, א. רו, ב. זח"ג קעח, א. וראה לקו"ת מטות פו, ב. ואתחנן ז, ד. ובהמ"מ לשם.

החוטא יכופר גם שאין מיתה בלא חטא כו':

ענין זה מבוואר יותר בדרימ"צ קב, א, וז"ל:

והיינו מצד הארת א"ס שבהן המלוכש בחכמה שמייחד אותן (כי לגבי א"ס

מתבטלים חו"ג ונעשה שלום במרומי ולכן גם מדת הגבורה מסכמת להיות החוטא יכופר גם שאין מיתה בלא חטא כו' מ"מ יתרפא החולא ולא ימות), אמנם זהו ב"ס דקדושה כו' אבל בחי' נוגה דאצי' כו'. וראה ס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא שם ע' תעה. [וכאן בכת"י מעתיק של מאמר זה (מס' 791) רשם על שורה זו "יתיר", וכנראה לא הבין קשר הדברים לכאן וע"כ סבר שקטע זה נמחק].

אין מיתה בלא חטא: שבת נה, א.

באצי' לא יגורך רע: ע"פ תהלים ה, ה. ראה

לקו"ת במדבר ג, סע"ג. [וש"נ בארוכה].

שאין לה טעם ולחלוחית כו': בדרימ"צ שם

נוסף: ר"ל שאין א"ס מלוכש בתוכו.

קמפלגי ברקיע ספק אם בהרת קודמת לשער לבן הקב"ה אומר טהור ומתיבתא דרקיע אמרי טמא מאן נוכח אמרו נוכח רבה בר נחמני דאמר רב"נ אני יחיד בנגעים ואהלות ואמר טהור, ובמ"א נתפרש הטעם משום שנאמר בתורה לטהרו ואח"כ לטמאו כו' ע"ש. להבין זה צריך להקדים תחלה ענין התנאים ואמוראים שמתוך מעשם אנו רואים גודל הניסים שהיו יכולים לעשות כמו ברפב"י שאמר גינאי חלוק לי נהרא ומיד נתקיים ובקיבוץ ס"ר ישראל בקי"ס ה' זה פלא, וכן אמרו זוטרא דבכו מחיה המתים, וכהנה רבות.

והענין הוא כי הנה ידוע שיש בחי' השתלשלות ולמעלה מהשתלשלות והוא פי' תיבת קדב"ה כלומר קדוש וברוך כו' ברוך הוא בחי' חכמה כמ"ש בזהר דאיהו ברוך, ויש בזה ב' פירושים הא' מלשון והמלך שלמה ברוך שפירושו שהוא איש הברוך מזולתו, והוא בחי' מקבל, והב' הוא מלשון ברוך שמברך לזולתו ומשפיע לו, ושניהם אמת כי חכמה היא מקור האצי' שממנו נמשכים כל הי"ס כמשל התפשטות ההשגה מסקירת השכל ואח"כ נמשך במדות והוא פי' ברוך שמשפיע וכמו בריכה כו' אלא שהבריכה היינו השפע הנמשכת מאותו הברוך המשפיע וכידוע דר"ת ברוך הוא רא"ש ומקור"י כ"ל ברכ"ה כו'. ואמנם החכמה לגבי מה שלמעלה הימנה היא בחי' א"י"ן ממש והתהוותה הוא שלא בדרך השתלשלות כי ענין ההשתלשלות הוא עילה ועלול שהעלול מתהווה מכח העילה ממש להיות שהם בסוג א' וכדמיון התהוות התפשטות השגה מסקירת השכל, וכן התהוות התפעלות המדה מהתבוננות שמהות ועצם השכל מתלבש בהשגה זו וכן מהות ההשגה ועצמותה ממש מתלבשים בהתפעלות, אבל החכמה לגבי הכתר כתיב מאי"ן תמצא וכבר

הוא בנוסח המאמר שלפנינו כאן בלקו"ש ח"ז ע' 308 (ונדפס ג"כ באגרות קודש ח"ו ע' לט).

קמפלגי ברקיע: ב"מ פו, א.

ובמ"א נתפרש הטעם משום שנאמר בתורה לטהרו ואח"כ לטמאו: נזיר סה, ב. תזריע יג, נט.

ברפב"י שאמר גינאי חלוק לי נהרא: חולין ז, א.

זוטרא דבכו מחיה המתים: ע"ז י, ב.

כמ"ש בזהר דאיהו ברוך: זח"ב קסב, א. זח"ג רסד, ב.

והמלך שלמה ברוך: מלכים א ב, מה.

וכידוע דר"ת ברוך הוא ראש ומקור כל ברכה: ראה ת"ז ת"ע (קכ, ב). פרדס שער ערכי הכינויים בערכו.

כתיב מאין תמצא: איוב כח, יב. [וראה במ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא שם ע' תנח].

קמפלגי: מאמר זה הוא הנחת כ"ק אדמו"ר הצ"צ ממאמר אדה"ז בשנת תקס"ט. ונו"א (בתוס' הגהות) נדפס בלקו"ת תזריע כב, ב. ונו"א נדפס בסה"מ הנחות הר"פ ע' קנד (בכותרת: ס"ט, יום ה' דשלשה ימי הגבלה בדרך). ונו"א נמצא בכת"י 929 (סח, א). ונו"א באריכות בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תנו (ועי"כ שם ע' תמג ובמ"מ שם).

וראה המאמר בשינויים בדרימ"צ להצ"צ מצות טומאת המצורע פ"ב ופ"ג (קג, א ואילך). ובשינויים בסה"מ תרל"ה ח"א ע' רכ ואילך. והגהות על המאמר באוה"ת תזריע כרך א' ע' רנב (שו"ה בקדושה, מן תיבת: קוביה). שם ע' שמן. כרך ב' ע' תקכו וע' תקלא. וראה שם כרך ג' ע' תתטו. כרך ד' ע' א"נב. וראה גם סה"מ עזרת ע' קעו ואילך. לקוטי שיחות ח"ב ע' 64 ואילך. ונמצא עוד כמה ביאורים על לשון המאמר בלקו"ת (ועד"ז

נודע פי' לשון מציאה שהוא ד"מ כמו המוצא איזו חפץ שאינו יודע מאין באתה לו, כמ"כ התהוות החכמה מהכתר שהוא בחי' השכל מלמעלה מן השכל אינו בא בדרך גילוי אור והשפעה רק מבחי' אחוריים וצמצום גדול עד שנק' רק מציאה והיינו שאמר מאי"ן כו' וגם הכתר הרי הוא נמשך מבחי' מל' דא"ס ובחי' המל' נק' בשם אור וזיו מהמאציל עצמו, וכמשל היוו שאינו פועל שינוי תוספת או מגרעת בהמאור כנודע והוא הנק' קדוש ומה שנמשך ממנו בבחי' חכמה שמשם הוא בחי' השתלשלות נק' ברוך כו' ובדרך כלל הם סכ"ע וממכ"ע.

והנה התנאים ואמוראים היה כל עסקם בהמשכת אור א"ס ע"י התורה כי כל עבודתם הי' בעסק התורה כדאשכחן בר' יהודה דהוה מצלי מתלתין יום כו' וכיוצא. והענין הוא כי הנה ענין התורה והתפלה הוא שהתפלה היא הקדמה להתורה והוא מה שמתבונן בגודל הפלאות וערכת מעלת הא"ס ב"ה איך שלגדולתו אין חקר ובכל העולמות מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין אין מאיר ממנו ית' רק הארה א' כטיפה מהים עד שכל הקרוב קרוב קמי' יותר כלא מפני שמכיר יותר פחיתות השגתו בו ית' ואי לזאת יפול מאד בדאגה ובמרירות, וע"ז כיוונו באמרם ז"ל אין מוסרין ס"ת אלא למי שלבו דואג בקרבו שהדאגה אינה עצבון גשמי ח"ו רק מהעדר גלוי האלקות כו', ואמנם ע"י התורה ישמח לבו כדכתי' פקודי הוי' משמחי לב ומדקאמר משמחי משמע שמתחלה לא הי' השמחה.

והענין הוא שע"י התורה ממשך אור א"ס הסוכ"ע להיות מאיר על נפשו גם בהיותו לומד בחכמתו ורצונו שנעשה כלי להשראתו והוא כמו השלהבת שקשורה בגחלת שהיא בעולם וכדי שתבא לגילוי צריך לנפחה וכל שינפח בחווק יותר כך יוסיף התגלותה כמ"כ התורה יש בה בבחי' העלם התלבשות אור הא"ס שכל המצות הן רצונו ית' ואע"פ שאינן מושגים לנו הי"ז כדמיון האוחז כלי מלא דינרים כו' ששמח בהם אע"פ שאינו רואה אותם בפועל רק מצד שיוודע שהם שם בודאי וכידוע בגמ' דלקיחה ע"י ד"א שמה לקיחה. וע"כ נאמר כי אמרתך חייטני והוא מצד האור דתורה גם שהוא בעולם כו'. ואמנם התנאים שהיו מבחי' מוחין דגדלות הי' בכחם להוציא אור התורה לגילוי וכמשל הנופח בשלהבת כו' וע"כ הי' בכחם לעשות נסים ונפלאות גדולים, וכמו רפב"י דאמר גינאי חלוק לי נהרא וחרבו המים והוא כי ים ויבשה הוא אתכסיא ואתגליא והיינו בבחי' השתלשלות ששם יש העלם וגילוי אבל ע"י אור דתורה שנמשך מבחי' סכ"ע וקמי' שוין אז נהפכו המים לחרבה כו'.

בר' יהודה דהוה מצלי מתלתין יום כו': סוף מס' ר"ה. אין מוסרין ס"ת [=ספרי תורה] אלא למי שלבו דואג בקרבו: ראה חגיגה יג, א. [וראה במ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ שם ע' תסא]. פקודי ה' משמחי לב: ע"פ תהלים יט, ט.

גם: בדרמ"צ קג, סע"א (שם נמצא קרוב להלשון כאן) ליתא תיבה זו. וכידוע בגמ' דלקיחה ע"י ד"א שמה לקיחה: סוכה לו, א. כי אמרתך חייטני: תהלים קיט, נ. כו': בגוכי"ק יש כאן סימן להוספת הגהה

וזהו ענין מתיבתא דרקיע. כי הנה התורה ישנה באצ"י ובבי"ע וכמו עד"מ מצות ציצית שהיא למטה מצמר כבשים כמ"כ למעלה באצ"י יש בחי' כבשים כמו והכבשים הפריד יעקב ויש בהם צמר שהוא כמ"ש ושער רישי' כעמר נקא, וכן תפילין יש ד' מוחין וקשר של ד' הוא בחי' מל' דתבונה והוא שכמו למטה הוא מעור בהמה כך למעלה יש בחי' לבושי' והוא עד"מ השכל שבנפש שפעמים מתלבש בדבר חכמה כשחושב חכמת אלקית ופעמים חושב חכמות אחרות והם לבושים נמוכים ופעמים חושב ומעמיק בדברים בטלים שהם לבושים יותר גסים כו' וכמ"כ למעלה יש כמה מיני לבושים לאור ההשגה עליונה דבינה ובחי' מל' דתבונה נק' עו"ר והוא ענין לבוש החשמ"ל כו' וכיוצא בזה בכל המצות, והנה אותן הנשמות שלמדו למטה ותלמדו בידו הוא יושב ג"כ בג"ע ולומד היינו שמשגי איתות וכמות המצוה שבאצ"י כמו הציצית והתפילין וכל פרטי דיניהם תכלית ולבין שהם הכל מדריגות* כו' וכנודע ל"ח. עמ"ש פ' בהר ד"ה כי תבואו כו'.

וזהו ענין מתיבתא דרקיע, פי' כי כמה מקומות יש שלומדים למעלה והוא ג"ע עליון שהוא בבריאה וג"ע התחתון ביצ"י וכיוצא פרטי מדריגות והיינו הכל ערך ואופן התפיס' שלהם וההשגה באותן המצות כו' ומתיבתא דרקיע הם הנשמות היושבים בג"ע העליון שמאיר שם מהארת הבינה דאצ"י כמ"ש בת"ז בינה מקננא בכורסייא שהוא עולם הבריאה, והיא הנק' רקיע, כי הנה ידוע ע"פ ועל ראשי החיות רקיע כו' שהם ב' מיני חיות הא' חיון תתאין שהם בחי' המרכבה דבי"ע והרקיע שע"ג הוא בחי' מל' דאצ"י וחיון עילאין הם חג"ת דאצ"י והרקיע שע"ג הוא בחי' בינה וכמ"ש בזהר השמ"ם שמ"ם ב"פ רקיע עילאה ותתאה כו', ונק' רקיע ע"ד הידוע בענין אמ"ר ר"ת אור מים רקיע שהאור הוא בחי' חכמה הנעלמה שהוא כח של ההשכלה הפרטיות טרם בואה בבחי' גילוי וסקירה (ואו"ר ביו"ד הוא אור הכתר שנק' ישת חשך סתרו וכמו האו"ר שאינו מושג לחוש הראות) ומ"ם הוא בחי'

בצידי העמוד. אך צידי העמודים קרועים (וליתא גם בכת"י המעתיק, ובשאר מקומות המקבילים לכאן).

כי הנה התורה ישנה באצ"י ובבי"ע: ראה ס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא שם ע' תסו. וש"נ.

והכבשים הפריד יעקב: ויצא ל, מ. (שם): והכשבים).

ושער רישי' כעמר נקא: דניאל ז, ט.

וקשר של ד' הוא בחי' מל' דתבונה: ראה

פע"ח שער התפילין פ"ה. [ונשמך עוד בהמ"מ במאמרי אדהאמ"צ ויקרא שם ע' תסח].

ותלמדו בידו: פסחים נ, א. ועוד.

מדריגות: בדרמ"צ שם (קג, ב) הל' כאן:

מדריגות מדריגות.

עמ"ש פ' בהר ד"ה כי תבואו: (תיבות אלו

הם הוספת הגה"ה מאדמו"ר הצ"צ). ראה ד"ה כי תבואו בלקו"ת בהר מ, ב ואילך (והוא מש"פ בהר שנת תקס"ט, וע"ש במ"מ).

בת"ז בינה מקננא בכורסייא: ת"ז (כג, א).

ידוע ע"פ ועל ראשי החיות רקיע: ע"פ

יחזקאל א, כב. וראה זח"ב ריא, א.

וכמ"ש בזהר השמים שמ"ם ב"פ רקיע עילאה

ותתאה: תהלים קטו, טז. זח"ב ריג, א. וראה

לקו"ת תזריע שם כב, ד.

ע"ד הידוע בענין אמ"ר ר"ת אור מים רקיע:

ראה זח"ב קלו, ב. קסז, א. ע"ח שער המלכים

(שי"א) פ"ו. אוה"ת חיי"ש כרך ד' תשפת, ב.

ועוד

ישת חושך סתרו: תהלים יח, יב.